

Johannes de apostel

1. Wat weten we van Johannes?
2. Wat maakt zijn evangelie uniek?
3. Wat was het effect van zijn geloof op zijn leven?

Thomas de Keyser (1596 - 1667)

We gaan de komende 40 dagen lezen uit het bijbelboek Johannes.

En daarmee ook meelopen met Johannes. De apostel.

We gaan er namelijk vanuit dat die discipel Johannes ook de schrijver is van dit boek (en van nog een paar brieven en het laatste boek Openbaringen (van Jezus aan Johannes).

Dat is niet helemaal 100% zeker, maar wordt wel breed aangenomen. En het doet er ook niet echt toe voor de kern van vandaag.

Het is mijn doel is om je vandaag met dit bijbelboek te laten kennismaken. Je meer achtergrond te geven over hoe het is geschreven.

En ja, we gaan ook kijken naar de apostel Johannes als mens.

Zodat je met context ook de bijbelgedeeltes kunt lezen.

En natuurlijk ga ik niet alleen die achtergrond geven, maar - en dat is niet verrassend - de boodschap van Johannes is ook voor ons vandaag nog actueel.

Johannes

- Afkomstig uit Galilea
- Zoon van Zebedeüs en Salome
- Broer van Jakobus
- Visser
- Volgeling van Johannes de Doper

Galilea, beetje achtergesteld gebied. Wrs. in Betsaïda of Kapernaüm opgegroeid.

Salome familie van Maria?

Mattheüs 4: 18-22

Toen Hij langs het meer liep, zag Hij twee broers, Simon, die Petrus genoemd wordt, en zijn broer Andreas. Ze wierpen hun net uit in het meer, het waren vissers. Hij zei tegen hen: 'Kom, volg Mij, Ik zal van jullie vissers van mensen maken.' Ze lieten meteen hun netten achter en volgden Hem. Even verderop zag Hij twee andere broers, Jakobus, de zoon van Zebedeüs, en zijn broer Johannes. Ze waren met hun vader in hun boot bezig met het herstellen van de netten. Hij riep hen en meteen lieten ze de boot en hun vader Zebedeüs achter en volgden Hem.

GODS
grootheid
ZIEN

Johannes

- Behoorde tot de intieme kring van Jezus' volgelingen
- Werd na Hemelvaart kerkleider in Jeruzalem, Klein- Azië en Efeze
- Verbannen door Domitianus naar Patmos (en terug naar Efeze na diens dood)
- Natuurlijke dood gestorven op hoge leeftijd rond 98 n. Chr.

Intieme kring van Jezus:

- verheerlijking op de berg
- opwekking dochtertje van Jaïrus
- Jezus' gebed in de tuin van Gethsemane aan het begin van zijn lijden

Johannes 1:1-5

In het begin was het Woord, het Woord was bij God en het Woord was God. Het was in het begin bij God. Alles is erdoor ontstaan, zonder het Woord is niets ontstaan van wat bestaat. In het Woord was leven en het leven was het licht voor de mensen. Het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet in haar macht gekregen.

GODS
grootheid
ZIEN

Begonnen als visser, en uiteindelijk een begenadigd schrijver.

Het hele Johannesevangelie laat zien dat Johannes iemand was die het grote verhaal van de bijbel snapte en in staat was het ook heel kundig onder woorden te brengen.

Een beetje een Bach onder de schrijvers zullen we zien.

Maar wat mooi dat iemand uit de streek Galilea, zoon van een visser zo door God wordt gebruikt en een intieme relatie met Jezus had.

Het raakte mezelf ook altijd. Want hoewel je me misschien hier altijd ziet als iemand die vol zelfvertrouwen op een podium staat...

Johannes 20:30-31 (NBV21)

Jezus heeft in het bijzijn van zijn leerlingen nog veel meer tekenen verricht, die niet in dit boek staan, maar deze zijn opgeschreven opdat u gelooft dat Jezus de messias is, de Zoon van God, en opdat u door te geloven leven ontvangt door zijn naam.

GODS
grootheid
ZIEN

Johannes - ik ga er dus wel even vanuit dat hij de schrijver is -was zelf heel duidelijk over zijn doel om dit evangelie te schrijven:

Voor hem is het hele evangelie een onderbouwing van de stelling dat Jezus de beloofde Messias is.

En waarom is dat zo belangrijk om te weten?

Omdat dat geloven 'leven in al z'n volheid' geeft.

Het Johannesevangelie onderscheidt zich daarmee van de drie andere evangeliën.

In de andere drie evangeliën is de focus veel meer op het Koninkrijk van God.

Allemaal weer met een eigen insteek, maar ze zijn veel chronologischer.

Johannes wil echt een theologisch werk schrijven. Iets onderbouwen. Dat blijkt wel hoe hij zijn evangelie indeelt.

Structuur

Introductie Joh. 1:1-18	Het boek van de wonderen Joh. 1:19 - 12:50	Het boek van de grootheid Joh. 13:1 - 20:31	Nawoord Joh. 21
-----------------------------------	--	---	---------------------------

Door het prachtig geschreven eerste hoofdstuk verbindt Johannes Jezus aan de schepping en aan de tabernakel.

Als je daar meer over wilt weten, moet je even m'n kerstpreek van 2023 terugluisteren, ik heb een linkje gemaakt, en zal deze aan het eind delen met de preeknotities van vandaag.

Vervolgens komen er hoofdstukken over wonderen die Jezus deed.

Daarna een deel over de Grootheid van Jezus en dan is er een nawoord. Een deel dat waarschijnlijk overigens door iemand anders is toegevoegd.

En onthoud: alles was bedoeld om te onderbouwen dat Jezus de beloofde Messias is, en dat we leven in volheid en eeuwigheid ontvangen als we in Jezus geloven.

7 wonderen

- Water wordt wijn (Johannes 2:1-11)
- Genezing van de zoon van een koninklijke ambtenaar (Johannes 4:46-54)
- Genezing van een gehandicapte man (Johannes 5:1-15)
- Vijf broden en twee vissen voor 5000+ mensen (Johannes 6:1-14)
- Lopen over water (Johannes 6:16-21)
- Genezen van een blindgeboren man (Johannes 9:1-12)
- Lazarus opgewekt uit de dood (Johannes 11:1-43)

GODS
grootheid
ZIEN

Het boek van de wonderen.

Johannes kiest ervoor om 7 wonderen te beschrijven.

Dat zijn niet per se alle wonderen, aan het eind van het evangelie zegt hij zelfs dat de wereld te klein zou zijn voor de boeken die er over het werk van Jezus geschreven kunnen worden.

Met de 7 - getal van de volheid - wil hij aantonen dat Jezus ver boven mensen verheven is. Dat hij God is, dat Hij de Messias moet zijn.

Wat hebben wij nu ook nog nodig om te weten dat Jezus wonderen kan doen.

Dat niets te gek is voor Jezus.

Maar wat Johannes ons leert is dat het wonder nooit het doel op zich is.

Johannes had door dat wonderen ook niet het eeuwige leven zijn. Maar dat de wonderen een teken zijn dat Jezus 'the real deal' is.

En dat is voor ons in deze tijd ook nodig.

Heb je angst? Kijk naar Jezus!

Ben je ziek? Kijk naar Jezus!

En staar je dan niet blind op of het wonder nu al plaatsvindt. Het boek van de wonderen is deel 1. Het boek van de grootheid komt er nog aan!

Johannes 12:27-28 (NBV21)

Nu slaat de angst Mij om het hart. Wat moet Ik zeggen? Vader, laat dit ogenblik aan Mij voorbijgaan? Maar hiervoor ben Ik juist gekomen. Laat nu zien hoe groot uw naam is, Vader.' Toen klonk er een stem uit de hemel: 'Ik heb mijn grootheid getoond en Ik zal mijn grootheid weer tonen.'

GODS
grootheid
ZIEN

Vanaf hoofdstuk 12 begint het deel over de grootheid. Je gaat het lezen de komende 40 dagen. Want dit deel gaan we met elkaar lezen. Elke dag een stukje.

Voor nu wil ik een tekst met je lezen: om het begrip grootheid te introduceren. We gaan het immers doen: Gods Grootheid zien!

Gods grootheid in Johannes is dat Jezus zijn leven aflegt. Over grootheid gesproken.

Het zou in ons denken een moment van verlies worden genoemd. Maar niet in Jezus leven.

Vanaf hoofdstuk 12 neemt Johannes zijn lezers mee: door te sterven geeft Jezus leven. Zijn begrafenis is als een graankorrel die in de aarde valt en sterft: het sterven is het begin van nieuw leven.

Wat een omgekeerde wereld! En wat hebben we ook in onze tijd nodig dat we tegen elkaar zeggen: wil je groot zijn? Wees dan nederig!

Johannes onderbouwt zijn theologische betoog dus zo:

Jezus - man van wonderen en tekenen - werd groot niet door die wonderen, maar door zijn leven af te leggen.

Dat is onze weg naar leven in volheid en eeuwigheid bij God.

7 'ik ben' uitspraken

- Brood van het Leven (Johannes 6:35)
- Licht van de wereld (Johannes 8:12, 9:5)
- Poort voor de schapen (Johannes 10:7-11)
- Goede Herder (Johannes 10:11-15)
- Opstanding en Leven (Johannes 11:23-26)
- Weg, Waarheid en Leven (Johannes 14:1-6)
- De ware wijnstok (Johannes 15:5)

GODS
grootheid
ZIEN

En dwars door de wonderen en de grootheid heen laat Johannes zien wie Jezus is, ook aan de hand van 7 'Ik ben uitspraken'.

En door die uitspraken van Jezus leer je zijn karakter kennen. Bouwt Johannes zijn verhaal dat Jezus ons leven in overvloed en eeuwigheid wil geven.

Johannes 8:58-59 (NBV21)

'Werkelijk, Ik verzeker u,' antwoordde Jezus, 'Ik ben van voor de tijd dat Abraham er was.' Toen raapten ze stenen op om naar Hem te gooien. Maar Jezus wist onopgemerkt uit de tempel te ontkomen.

GODS
grootheid
ZIEN

Het is overduidelijk een verwijzing naar dat Jezus en God de Vader één zijn.

Lees maar mee, hier wordt het wel heel expliciet:

Er staat eigenlijk: Voor dat Abraham er was, Ik ben.

Johannes 8:58-59 (NBV21)

'Werkelijk, Ik verzeker u,' antwoordde Jezus, 'Ik ben van voor de tijd dat Abraham er was.' Toen raapten ze stenen op om naar Hem te gooien. Maar Jezus wist onopgemerkt uit de tempel te ontkomen.

Ἐγώ εἰμι, Egō eimi = Ik ben

"Wat is de naam van die God?" Wat moet ik dan zeggen?
Toen antwoordde God hem: 'Ik ben die er zijn zal.'
(Exodus 3:13-14)

GODS
grootheid
ZIEN

Die uitspraak was aanleiding voor de omstanders, waarschijnlijk schriftgeleerden, om Jezus te willen stenigen.

Want Ik ben verwijst naar Exodus, waar God Zijn naam aan Mozes bekendmaakt.

Maar dat is precies de essentie van al die Ik ben uitspraken van Jezus.

Johannes zegt:

- Vertrouw me nou maar!
- Ik heb Jezus wonderen zien doen.
- Ik heb Jezus grootheid gezien in zijn lijden uit liefde voor de mens.
- Ik zie het hele Oude Testament in vervulling gaan.
- Hij is The Real Deal!

Vertrouw op Hem!

Markus 3: 14-19

Hij stelde twaalf van hen aan als apostel; ze moesten Hem vergezellen, en Hij wilde hen uitzenden om het goede nieuws te verkondigen. Ook kregen ze de macht om demonen uit te drijven. Het waren Simon, die Hij de naam Petrus gaf, Jakobus, de zoon van Zebedeüs, Johannes, de broer van Jakobus (aan deze twee gaf Hij de naam Boanerges, wat 'zonen van de donder' betekent), Andreas, Filippus, Bartolomeüs, Matteüs, Tomas, Jakobus, de zoon van Alfeüs, Taddeüs, Simon Kananeüs en Judas Iskariot, die Hem heeft uitgeleverd.

GODS
grootheid
ZIEN

Johannes werd dus een zeer begenadigd schrijver.

Maar voordat we hem hier teveel ophemelen, ook even een andere kant van Johannes.

Hier in Markus 3 lezen we over een bijnaam... zoon van de donder...

Zou dat uit het volgende verhaal komen?

Lucas 9:51-56

Toen de tijd naderde dat Jezus in de hemel zou worden opgenomen, ging Hij vastberaden op weg naar Jeruzalem. Hij stuurde boden voor zich uit. In een Samaritaans dorp, waar ze kwamen om zijn komst voor te bereiden, wilden de dorpingen Hem niet ontvangen, omdat Jeruzalem het doel van zijn reis was. Toen de leerlingen Jakobus en Johannes merkten dat Jezus niet welkom was, vroegen ze: 'Heer, wilt U dat wij vuur uit de hemel afroepen dat hen zal verteren?' Maar Hij draaide zich naar hen om en wees hen streng terecht. Ze gingen verder naar een ander dorp.

GODS
grootheid
ZIEN

Deze wil ik je even laten beleven in een scene uit The Chosen,

Seizoen 2, afl. 1...

De karakters...

1 Joh. 4: 8-9, 18-19

Wie niet liefheeft kent God niet, want God is liefde. En hierin is Gods liefde ons geopenbaard: God heeft zijn enige Zoon in de wereld gezonden, opdat we door Hem zouden leven.

De liefde laat geen ruimte voor angst; volmaakte liefde sluit angst uit, want angst veronderstelt straf. In iemand die angst kent, is de liefde niet tot volmaaktheid gekomen. Wij hebben lief omdat God ons het eerst heeft liefgehad.

GODS
grootheid
ZIEN

We weten niet of dit de reden was en of het precies zo gebeurd is. Feit is dus wel dat Johannes ook een mannetje was met een donderend karakter.

En weet je wat nu zo mooi is aan het leven van Johannes?

God ging met Hem aan de slag.

Maakte van deze temperamentvolle visser niet alleen een begenadigd schrijver... hij vormde ook zijn karakter.

Als je dwars door het Evangelie en de brieven van Johannes heen een thema zoekt, dan is dat liefde!

De zoon van de donder werd de boodschapper van de liefde.

En niet van de makkelijke 'mantel der liefde', maar van Gods liefde als bron van het leven.

Van hem is de beroemdste bijbeltekst die je zelfs onder de bekers van een hamburgerketen in de USA vindt:

God had de wereld zo lief, dat hij zijn unieke zoon gaf, zodat ieder die in Hem geloofde niet zou sterven maar eeuwig en in volheid zou leven.

Of deze twee prachtige teksten... [nu teksten op beeld]

Dat is Johannes ten voeten uit.

Take aways

1. Leve de visserszonen uit de achterbuurten!

GODS
grootheid
ZIEN

Take aways

1. Leve de visserszonen uit de achterbuurten!
2. God kan ook jouw 'donder' veranderen in 'perfecte liefde'!

GODS
grootheid
ZIEN

Take aways

1. Leve de visserszonen uit de achterbuurten!
2. God kan ook jouw 'donder' veranderen in 'perfecte liefde'!
3. Gods grootheid laat zich ontdekken in Jezus' lijdensweg.

GODS
grootheid
ZIEN

**Preeknotities en
telefoonachtergrond**

